

DESNICA NAJ ZAKOPLJE BOJNE SEKIRE

PETER KEREC

Čas bi bil, da Novakova, predvsem pa Janša vzameta pamet v roke in zakopljeta bojne sekire. Desno-sredinsko volilno telo je preprosto premajhno, da bi se SDS in NSi lahko med seboj napadali.

Kombinacija velike in močne ter dokazano pragmatizma zmožne SDS ter majhne, a načelne NSi, je realistična rešitev za desnico. Zdaj je situacija obrnjena: velika in močna SDS se kiti s načelnostjo in nepopustljivostjo, mali NSi pa očitajo (dejanski ali le očitani) pragmatizem. Narobe svet. Čas je, da Janša spremeni taktiko: le Nixon je lahko šel na Kitajsko.

SDS se mora začeti obnašati kot največja opozicijska stranka. Interpelacije in referendum bi bolj pristajali majhni NSi. So že obrabljena orožja, od katerih števila in neučinkovitosti smo že vsi nekoliko utrujeni, morda celo SDS. Janez Janša bi moral paziti tudi na inflacijo ciničnih pripomb na Twitterju in se lotiti udbomafije in vlade z intelektualno kritiko, po kateri je nekoč slovel, in z diskurzom, ki je političen. Vsa prej omenjena orodja so namreč lahko občasna popestritev, ki zdrami volivce, toda resna stranka potrebuje predvsem resno politiko, kompetentne sektorske politike in mora ponuditi smiselne odgovore na globoko krizo – ob takšni vladi to res ne bi smelo biti pretežko. Največja opozicijska stranka s svojo neaktivnostjo nosi soodgovornost, da Slovenija gospodarsko še naprej tone.

Kdor je velik, mora ponuditi velike odgovore. Namesto, da bi to počela SDS, je NSi tista, ki se na vse pretege trudi oblikovati resen nacionalni program, kar pa je za stranko z veliko skromnejšimi človeškimi in drugimi viri velik, morda prevelik izziv. Seveda se SDS lahko upravičeno spušča v strankarske boje s političnimi nasprotniki, a na koncu koncev mora ponuditi rešitve, ki bodo vsaj približno sprejemljive za krog, širši od kroga volivcev, rešitve za nacijo.

NSi naj pazi, da ne bo šla na led napada na Janšo vsakič, ko se slednji ne zna zadržati, še zlasti pa naj v takšnih situacijah ne sprejme »prijateljske pomoči« levice. Najmočnejše orožje NSi niso nacionalni ekonomski programi, pač pa njena načela, njena integriteta, njena neomadeževanost z najrazličnejšimi aferami, pa tudi neomadeževanost s preteklostjo: NSi je zagotovo stranka tistih, ki so bili proti udbomafiji še v prejšnjih časih in ki niti v sanjah niso pomislili na članstvo v partiji. Seveda je ta neomadeževanost praviloma predstavljena in pogosto tudi dejansko izražena kot naivnost in nepoznavanje ozadij. Zato pa je toliko pomembnejše, da jo stranka spremeni v svojo prednost. Tega ne sme delati ne z imitacijo SDS-a ne z napadanjem SDS-a in seveda ne z naivnimi poskusi všečnosti medijem. Realno gledano, bo še nekaj časa prava vloga NSi biti nišna stranka načel, kar pa je nikakor ne dela nepomembno, prav tako pa načelna govorica ni nujno zadržta in ozka.

Visok uspeh SKD na prvih demokratičnih volitvah je ustvaril iluzijo, da so krščanski demokrati na Slovenskem lahko velika stranka, kar so tedanji njeni voditelji razumeli kot zeleno luč za politični pragmatizem. Ta pragmatizem je šel predaleč (kar je izkoristil Janša), poleg tega pa se je z razpustitvijo Demosa in kasnejšimi volitvami pokazalo, da so desno-sredinski volivci ves čas samostojne Slovenije v manjšini. Prihodnost krščanskih demokratov (NSi) je v stranki načel, prihodnost SDS v stranki pragmatizma in kompromisov, prihodnost desne sredine v razumnem sodelovanju med obema.

(Časnik.si)

Razgiban teden



Nova sekretarka za Slovence po svetu
Brigita Čokl

V Sloveniji so bili pretekli dnevi, kar zadeva vladne kroge, precej razgibani. Državni zbor je v četrtek sprejel novelo zakona o dostopu do informacij javnega značaja, vendar brez dopolnila Državlanske liste, s katerim bi se javno razkrilo podatke o vseh slabih posojilih – tako tistih, ki so bila v okviru sanacije bank prenesena na Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB), kot tudi tista, ki so ostala v bilancah bank. To pomeni, da bodo razkrita slaba posojila, ki so bila prenesena na slabo banko (teh je za štiri milijarde in pol), ne pa preostala slaba posojila, ki so ostala v bankah: teh pa je za vsaj šest milijard. Romana Tomc iz SDS je ob tem spomnila, da zakon niti približno ne bo izpolnil pričakovanj, saj je guverner Banke Slovenije pred dnevi povedal, kako je s slabimi posojili v bankah. To tudi pomeni, da sanacije bank dejansko niso izvedli. Poleg tega bo več kot polovica slabih posojil ostala tajna.

Ob peti obletnici odkritja grobišča v rovu svete Barbare v Hudi Jami vodstvo Nove Slovenije poziva vlado, da »v imenu pravice do pokopa, ki predstavlja občečloveško civilizacijsko normo, uredi vse potrebno za dostojen pokop izkopanih žrtev«. Prepričani so namreč, da bomo na izzive prihodnosti težko odgovorili brez narodne sprave. Pred petimi leti so raziskovalci vladne komisije za reševanje vprašanj prikritih grobišč s kriminalisti po dolgi birokratski poti vstopili v rov sv. Barbare v Hudi Jami. Delavci rudnika Trbovlje-Hrastnik so prebili pregrado v rovu svete Barbare in odkrili posmrtno

ostanke. Do zdaj so izkopali 800 okostij in jih forenzično pregledali, zdaj ležijo v enem delu rudnika. Iz jaška je treba iznesti še preostale žrtve (glej še drug članek na tej strani).

Vlada je sredi tedna na predlog ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazda Žmavca s funkcije državnega sekretarja v uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu razrešila Borisa Jesiha in za novo državno sekretarko imenovala Brigito Čokl.

Prejšnji teden se je začel z opozorilnima stavkama velenjskih in zasavskih rudarjev. Ob koncu tedna so rudarji Rudnika Trbo-

vlje-Hrastnik napovedali, da bodo v ponedeljek ob 6. uri začeli stavkati v jami vse do izpolnitve stavkovnih zahtev. Glavna med njimi je zahteva za izplačilo januarskih plač v celoti. Poleg tega sindikati zahtevajo zagotovitev sredstev za odpravnine 135 presežnim delavcem in premije za pre zaposlitve oziroma samozaposlitve. Stavkovni odbor Premogovnika Velenje pa je po pogovoru z začasnim predsednikom uprave rudnika Ivanom Pohorcem sprejel odločitev o zamrzniti stavke do 24. marca.

Predsednik države Borut Pahor je podpisal ukaz o imenovanju novega senata Komisije za preprečevanje korupcije. Novi predsednik bo z 31. marcem postal Boris Štefanec, njegova namestnika pa Jurij Ferme in Darko Stare. Pahor ocenjuje, da so vsi trije popolnoma predani svoji novi nalogi. Iz pogovora z njimi je ugotovil tudi, da ni nobenih okoliščin, zaradi katerih bi trpela njihova integriteta, nikomur niso nič dolžni ter so suverene in pogumne osebnosti.

Še vedno v jami

Pet let po odkritju množičnega grobišča v opuščnem rudniku Huda Jama zgodovinar Mitja Ferenc ugotavlja, da so žrtve še vedno v rovu, da posmrtni ostanki izkopanih razpadajo v kostnici in da svojci še nimajo dostopa do rudnika, da bi prižgali sveče in položili cvetje. Izrazil je bojazen, da bo vse pozabljeno, če se ne bo začela sanacija. Ferenc je izjave podal v okviru okrogle mize, ki jo je ob peti obletnici vstopa v rov sv. Barbare v Hudi Jami organiziral Študijski center za narodno spravo.

Zgodovinar se je najprej ozrl v preteklost na leto 1990, ko je postal član vladne komisije, ki naj bi reševala vprašanja prikritih grobišč in izpostavil težave z izgradnjami simbolnih spomenikov v Kočevskem rogu in pod Krenom. Ob tem je spomnil, da je še več težav povzročala izgradnja spomenika na Teharjah, ki še danes ni do konca urejen, dostop do njega pa zaradi vandalizma omejen.

»Zato me na koncu ne vprašajte, kaj si mislim o rešitvi za spomenik sprave, ki naj bi stal sredi Ljubljane,« pravi Ferenc. Prepričan je, da ne potrebujemo spomenikov, ampak »sočutje in razumevanje« za to, kar moramo kot majhen narod še postoriti, da ublažimo bolečine tistih, ki so po vojni izgubili svoje najdražje in za katerimi vse do leta 1990 niso smeli žalovati.

V nadaljevanju je Ferenc opozoril, da izkopani posmrtni ostanki zdaj ležijo v plastičnih zabojčkih v kostnici in razpadajo. Iz

jaška pa je treba iznesti še preostale žrtve, ki jih je po oceni Ferenca še 2500.

Takšno stanje je po njegovem mnenju neustrezno, predvsem pa se boji, da bodo v naslednjih mesecih pregrade, ki preprečujejo, da bi kamenine padle na preostale posmrtno ostanke v jašku, dokončno onemogočile naslednjim generacijam iznos teh žrtev.

»Zato je potrebno nujno izvesti odločbo rudarske inšpekcije in zavarovati kraj vsaj za naslednjo generacijo, da bo lahko prišla do teh žrtev, ki še vedno ležijo na dnu jaška,« poudarja Ferenc.

Poleg tega je treba, kot pravi, nadaljevati topografijo prikritih grobišč, jih raziskati, Hudo Jamo pa razglasiti za kulturni spomenik ter urediti in udejanjiti sporazume s tistimi državami, katerih vojaki in civilisti so umrli na slovenskem ozemlju.

Pri tem pa je najpomembnejše, da odločitve vsakokratnega resornega ministra ne bi vplivale na delo in nadaljevanje reševanja tovrstne problematike, ki »že četrto stoletja po demokratičnih spremembah še vedno teži dobru delu Slovencev,« je še opozoril. Izrazil je upanje, da ob koncu leta država ne bo odvzela sredstev, namenjenih za sanacijo rudnika.

V razpravi je nekdanji pravosodni minister Lovro Šturm opozoril, da država s takšnim ravnanjem nenehno krši tudi ustavo oz. člen o osebnem dostojanstvu, ki je trajen in se nanaša tudi na pokojne.

Koroška je pela

V Domu glasbe v Celovcu je v nedeljo, 9. marca 2014, sredi sončnega popoldneva potekalo letošnje tradicionalno pevsko srečanje. Med gosti so bili krški škof Alois Schwartz, apostolski administrator ljubljanske nadškofije škof Andrej Glavan, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko in minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc.

Predsednik Krščanske kulturne zveze KKZ, ki je srečanje tudi tokrat skrbno pripravila, mag. Janko Krištof, je uvodoma poudaril, da smo odgovorni za dediščino, ki smo jo prejeli. Skrbno jo moramo gojiti, da jo bomo posredovali naslednjim rodovom.

»V naši skupni skrbi se hočemo podpirati in prepuščati vloge vsakemu na tisti ravni, ki jo opravlja. Osnovno nalogo opravljajo družine. Na društveni ravni se povežujemo in gojimo svoje kulturno življenje. Osrednje organizacije pa gradijo mostove, skrbijo za izobraževanje, gledajo na celoto in vnašajo pobude, ki so za naš vsestranski razvoj potrebne. Nihče ne more živeti in delati brez drugega. Kaj bodo društva brez zavednih družin in kaj bo krovna organizacija brez društev.«

Spomnil je na 600. obletnico zadnjega ustoličevanja kneza na Gosposvetskem polju (ta bo 16. marca), ki se je skozi stoletja odvijalo v slovenščini. Koroški Slovenci bodo obletnico obhajali jeseni. »Tukaj živimo že dobrih 1400 let in Koroška je naša domovina. Ta dežela je oblikovala našo in mi smo oblikovali to deželo z našo kulturo. To hočemo pod novimi pogoji in v spremenjenih razmerah delati še naprej.«

Polemika ob referendumu

V slovenskem pomladnem prostoru se je pojavila razpoka (glej uvodnik na prvi strani). To je postalo vidno ob odločitvi Janševe SDS, da sproži zbiranje podpisov za referendum o zgodovinskih arhivih, hkrati pa je Nova Slovenija pod vodstvom Ljudmile Novak zavzela nasprotno stališče. Omejen odmev tega stanja je bil opazen tudi v naši skupnosti.

Kakšna so stališča? Pametno je, da jih poznamo in se ob tem odločimo. V nadaljnjem objavljamo izjavo Strokovnega sveta Inštituta J. E. Kreka, ki jo razširja Nova Slovenija, in izjavo Nove Slovenske zaveze, ki jo posreduje Slovenska demokratska stranka. Bralci naj sami presodijo.

IZJAVA STROKOVNEGA SVETA INŠTITUTA J. E. KREKA

Člani strokovnega sveta Inštituta J. E. Kreka zaskrbljeno spremljamo javno polemiko, sproženo po glasovanju poslancev NSi za Zakon o spremembah Zakona o dokumentarnem in arhivskem gradivu ter arhivih. Potem ko smo skrbno pregledali spremenjene zakonske določbe in jih primerjali s prejšnjim stanjem, smo ugotovili, da smer napadov na omenjene poslance in ostrina polemike ne moreta imeti podlage v resnični vsebini sprejetih sprememb, saj te prinašajo večjo odprtost arhivov, ne pa njihovega zapiranja, kakor jim očitajo nekateri sicer dobro poučeni in številni nepoučeni ali zmotno poučeni kritiki. Čeprav se za pojasnjevanje resnične podlage napadov ponuja več bolj ali manj verjetnih razlag, se tu ne mislimo ukvarjati z njimi, temveč želimo dialoško poudariti ali dodati nekaj dejstev o samem zakonu.

1. Zakonu bi bilo mogoče upravičeno očitati neustrezno rabo novega in silno redkega izraza anonimizacija, izpeljanega iz besede anonimen, saj ta pomeni »neimenovan, brezimen« in zato načelno dopušča zmotno domnevo, da bi v arhivskih listinah zakrivali osebna imena udbovskih zasliševalcev ipd. Vendar je v zakonskem besedilu in v razlagah tudi jasno povedano, da bodo zakrivali samo nekatere vrste občutljivih podatkov o lastnostih oseb, največkrat žrtev zasledovanja, preganjanja, zasliševanja, izsiljevanja ipd., medtem ko osebna imena - tako žrtev kot storilcev - ne spadajo med občutljive podatke in zato ne bodo zakrita. Osebe ne bodo omenjane brez imen.

2. Poglavitni razlog za spremembo arhivskega zakona so bili objektivni izzivi in težave, ki jih arhivistom in uporabnikom arhivskega gradiva prinaša digitalizacija, zato se je pripravljanje sprememb začelo že v času prejšnje (desnosredinske) vlade oziroma pod ministrom Žigo Turkom. V takrat ustanovljeni delovni skupini za prenovo zakonskega besedila je imel pomembno vlogo Jože Dežman, bivši direktor Arhiva Slovenije, in tako so v zakonski predlog prišle tudi spremembe 65. člena z določbami, ki jih je on poprej uveljavil v internem pravilniku za večjo odprtost arhivskega gradiva. Nekatere teh določb so bile sicer v zadnjih korakih zakonodajnega postopka deloma spremenjene, vendar ne tako, da bi bila usmeritev v večjo dostopnost arhivskega gradiva »usodno« prizadeta.

3. Zakrivanje občutljivih osebnih podatkov (»anonimizacija«) ne

zmanjšuje dostopnosti arhivskega gradiva, temveč jo povečuje. Če si predstavljamo npr. dosje, ki obsega 100 listov, pri tem pa so na 5 listih navedeni občutljivi osebni podatki, je bilo po dosedanji zakonski ureditvi - brez možnosti zakrivanja podatkov - nedostopnih ne le tistih 5 listov, temveč zaradi njih kar ves dosje, tudi tistih 95 listov, ki sploh ne vsebujejo občutljivih podatkov; po novi ureditvi pa je dostopen ves dosje, tj. ne samo 95 »neproblematičnih« listov, temveč tudi tistih 5 »problematičnih«, le da so občutljivi osebni podatki na »problematičnih« listih zakriti. Pa to še ni vse: če uporabnik meni, da bi bili za njegovo vednost zelo pomembni tudi tisti zakriti podatki na 5 listih, lahko prosi arhivsko komisijo za posebno dovoljenje in dosedanja praksa kaže, da komisija taki prošnji skoraj zmeraj ugotodi (uporabnik se mora samo zavezati, da občutljivih podatkov ne bo samovoljno objavil). - Kaj je torej večja odprtost arhiva - da dosjeja uporabnik sploh ne bi dobil ali da bi ga dobil brez petih listov s spotakljivimi podatki ali da ga dobi v celoti (skupaj z zakritimi spotakljivimi podatki)? (Zanimivo, da je v javni razpravi o spremembah arhivskega zakona »anonimizacijo« kot metodo za povečanje dostopnosti dokumentov prvi predlagal raziskovalec Roman Leljak).

4. Podobno je mogoče zavrniti celo vrsto drugih očitkov na račun prenovljenega arhivskega zakona, vendar naj tu zadoščata samo še omemba krčenja nabora občutljivih podatkov (stari zakon jih je določal več kakor novi) in mednarodna primerjava. Arhivsko gradivo ni v nobeni državi »popolnoma dostopno«, vsaka predpisuje celo vrsto omejitev bodisi glede vrste občutljivih podatkov, bodisi glede upravičenih uporabnikov arhivskega gradiva, bodisi glede čakalnih dob in organov, pooblaščenih za izdajanje posebnega dovoljenja za dostop do občutljivih podatkov.

Ker se v okviru dejavnosti Zbora za vrednote (sekcije IJEK) zavzemamo za resnico kot temeljno vrednoto, cenimo prizadevanje za večjo dostopnost arhivskega gradiva in izrekamo priznanje poslancem, ki so glasovali za omenjene spremembe arhivskega zakona, saj bo ta raziskovalec in drugim zainteresiranim kljub uničenju velikega dela gradiva iz polpretekle dobe povečal

možnosti za boljše poznanje preteklosti kot pogoja za dolgoročno načrtovanje prihodnosti. Za še lažji in hitrejši dostop do arhivskega gradiva pozdravljamo idejo o pospešitvi digitalizacije pa tudi idejo o pozornem spremljanju praktičnega izvajanja prenovljenega arhivskega zakona, da bi lahko čim prej odkrili in odpravili morebitne skrite pasti.

Arhivska problematika ostaja nedvomno pomembna tema, vendar v tem trenutku ne ključna, saj bi se morali v Sloveniji vsi politični dejavniki osrediniti na iskanje izhoda iz globoke gospodarske in družbene krize. Zato menimo, da je nadaljevanje sedanje polemike brez preverjanja dejanskih učinkov spreminjanja zakona škodljivo, prizadevanje za referendumsko odločanje o njem pa nepotrebno. Za uspešno reševanje težavnih nalog, ki nas čakajo, je potreben strpen dialog in dobro sodelovanje med desnosredinskimi strankami.

Člani strokovnega sveta
Inštituta J. E. Kreka:
dr. Janez Dular, dr. Jože Osterc, dr.
Bojan Žalec, mag. Cveto Uršič

IZJAVA NOVE SLOVENSKE ZAVEZE

V Novi Slovenski zavezi smo ogorčeni, ker vlada s posegom v arhivski zakon išče možnosti, da bi se madeži posameznikov, vdanih komunistični partiji, za vedno zakopali v nedostopne arhive in bi se lahko potvoriло dokumentacijo tako, da bi bila zgodovinsko in znanstveno neverodostojna.

Zaradi tega pozivamo slovenske demokratične stranke, da se odločno in skupno postavijo za svobodno in odprto družbo, ki bo arhive odprla in se zločini ne bodo prikrivali ampak odkrivali, preganjali in ustrezno kaznovali. Vladni zakon je zgolj manipulacija in s tem nadaljevanje psihološke državljanske vojne.

Vse ljudi dobre volje pozivamo, da oddajo obrazec podpore za razpis referenduma in prispevajo k resnici, spravi, odprtosti in svobodi. Nova Slovenska zaveza sicer verjame, da v zaostrenih gospodarskih razmerah ni smiselno trošiti denarja države za referendum, a glede na nespametnost vlade in negativne daljnosežne posledice, ki jih njeno ravnanje ima, je ta strošek malenkost.

Upravni odbor Nove
Slovenske zaveze

Bizeljske repnice dobivajo nov pomen

Ena od posebnosti Bizeljskega so zagotovo repnice, svojevrstne shrambe izkopane v kremenčevem pesku, ostanku nekdanjega Panonskega morja, ki jih poznamo samo v tem predelu Slovenije. Te so nekoč služile za hrambo pridelkov, med katerimi je ponavadi prevladovala repa. Zdaj jih marsikje kopljejo na novo in obnavljajo, saj so spoznali, da so idealne za zorenje kvalitetnih vin.

Že pred dvesto leti so ljudje na Bizeljskem za hranjenje pridelkov začeli uporabljati jame, ki so jih izkopali v kremenčevem pesku, ostanku nekdanjega Panonskega morja. Ker je bilo med njimi največ repe, se je zanje obdržalo ime repnica, v njih pa je bilo dovolj vlage in stalna temperatura, tudi poleti. Potem, ko so začeli uporabljati hladilnike in ostalo hladilno tehniko ter druge pripomočke za konserviranje, so repnice začele izgubljati veljavo ter propadati.

Pred 20 leti pa so jih spet začeli ponovno uporabljati, zdaj povečini v njih zori kakovostna vinska kapljica, pridelana na bizeljskih gričih. Tako je bilo v dveh desetletjih obnovljenih že več kot deset repnic, 12 pa jih je zdaj dostopnih za ogled. Največ jih je na območju Brezovice. Nekateri pa jih kopljejo še danes.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

STONE MIZERIT

Po počitniški dobi se pričanja delovno leto. Ne kaže ravno lepega obraza. Kar nekaj težav se nam obeta. Ti meseci bodo potekali kot vmesna doba med lanskim vladnim porazom in pripravo na predsedniške volitve 2015. Cilj vlade je čim bolj mirno prestat to obdobje in po možnosti zagotoviti zmago prihodnje leto. Oba namena naletavata na vedno hujše ovire.

Polemični zakonik. Kot predvideva ustava je gospa predsednica 1. marca odprla redno zasedanje parlamenta. V triurnem govoru je predstavila opravljeno delo. Pohvalila se je z našim položajem in krivdo za nekatere manj lepe slike vrgla na medije in »korporacije«. Opozicije ravno ni kritizirala. Saj res, opozicija ni ničesar storila. Med napovedmi pa je omenila, da bo vlada poslala v parlamentarno obravnavo projekt novega kazenskega zakonika. Ob tem je zagorelo. Novi zakonik je pravo skrupucalo, če pomislimo na stanje varnosti. Bistveno znižuje kazni, lajša položaj sojenih kriminalcev, celo spreminja pogled na sodno presojo. Zločinci so žrtev okoliščin družbe in moramo z njimi postopati kot z žrtvami. Dosmrtna kazen naj bi bila odpravljena. Posebej pade v oči znižanje kazni za prekupčevalce mamil, tema, ki v Argentini postaja vedno bolj žgoča. Bese-dilo je dve leti pripravljala posebna komisija, kjer so bile zastopane tudi opozicijske stranke. Reakcija javnosti pa je bila izredna. Ljudje imajo občutek, da se brani kriminal, prebivalstvo pa ostaja brez obrambe. Razne ankete so pokazale, da 80 % javnosti meni, da je treba kazni zvišati, ne znižati. Na tej ideji je lani jahal zmagoviti Sergio Massa, ki je celo napovedal zbiranje podpisov za neke vrste ljudski referendum (ki ga sicer Argentina ne pozna ali je izredno omejen). To je povzročilo spremembo položaja v opozicijskih strankah. Kar naenkrat so tisti, ki so sodelovali pri pripravi besedila, skoraj znikali svoje delo in izjavili, da se je o tem treba še mnogo pogovarjati. Ali pa so napadali Massa, češ da (zaradi predlaganega referenduma) niti ne pozna argentinske zakonodaje. Ker je bilo tudi v vladnih vrstah mnenje precej negativno, so prvotni namen parlamentarne debate o zakoniku trenutno zapeljali na mrtvi tir.

Glavne skrbi. Ob tem se jasno vidi, da vlada nima pravega stika z realnostjo. Predsednica je sicer govorila o cenah, a nikdar ni uporabila besede »inflacija«, ki je trenutno ena glavnih skrbi družbe. Ljudje že ne vedo kaj in kako spričo nenehnih podražitev. Strokovnjaki ugotavljajo, da se inflacija v prvih dveh mesecih bliža grozni številki 10 %. Ubogi upokoјenci, ki jim je vlada za šest mesecev določila povišico malo čez 11 %. Druga skrb je problem varnosti. Nenehni so ropi, kraje in ugrabitve, večkrat povezani s poboji. Zadnja izjava škofovске konference opozarja, da naj se ne navadimo na to stanje zločinov in smrti; naj ga ne sprejmemo kot nekaj naravnega. Ricardo Lorenzetti, predsednik vrhovnega sodišča, pa je vlado in parlament pozval, naj soglasno nastopita proti trgovini z mamili, ki postaja rak rana argentinske družbe. Medtem pa je vlada odločila, naj se kakih pet tisoč članov žandarmerije umakne s področja Velikega Buenos Airesa in se vrne na meje v obrobni provincah. Od tam so jih poslali v prestolno okrožje pred lanskimi volitvami, da bi pridobili naklonjenost prebivalcev in zagotovili volilni uspeh. Zaman. Guverner province Buenos Aires Daniel Scioli se je zelo trudil, da bi mu pustili te varnostne sile. Končno so se dogovorili in mu pustili 2.500 žandarjev. Mamila pa so tretja skrb ljudi, ki že vidijo, kako nevarno ta problem prodira v družbo. Moti jih zlasti, da vlada pojav trmasto zanika. Šef vlade (Capitanich) je celo zatrdil, da mediji nenehno pišejo o tem, ker »nimajo drugih novic«. Noj rad vtika glavo v luknjo.

Kdo se znajde? Položaj v družbi se tudi zapleta. Zaradi inflacije in neso-glasja pri pogajanjih glede plač te dni stavkajo učitelji. Kako to prizadene otroke pa tudi starše, si lahko mislimo. Začetek je bil zapleten skoraj v vseh provincah. Potem se je neke uredilo, drugod se pogajanja nadaljujejo. V provinci Buenos Aires je brez pouka ostalo tri milijone otrok. Tudi strankarska politika je zapletena. V samem peronizmu je završalo, ko je predsednica ukazala, naj bo nadomestni predsednik senata Zamora, ki je kirchneristini radikal. Gospa niti svojim ne zaupa? Omenjeno mesto je drugo v vrsti nasledstva, takoj za podpredsednikom države. Vemo, da podpredsednika (Boudou) lahko kličejo pred sodišče in obtožijo korupcije. Si predsednica zagotavlja poslušnost v primeru kakega ustavnega premika? Medtem je dolar, miren a notranja proizvodnja pada.

ŠOLSKA KOLONIJA 2014

Zabavni in nepozabni dnevi

Ali se ti je kdaj zgodilo, da si pel neko pesem, ko si se zbudil, pa sploh ne veš, zakaj ravno tisto? »Vem, da danes bo srečen dan, to sem začutil že zjutraj...« je zvenelo tisto jutro 2. januarja.

Dan je hitro minil in napotili smo se proti Slovenski



hiši. Tam je že čakal avtobus, voditelji in mnogo otrok, ki so z veseljem pričakovali lepa doživetja na slovenski otroški koloniji. Po molitvi v cerkvi smo se poslovili od staršev in že smo bili na avtobusu, na poti v Córdoba. Kako smo bili veseli, koliko lepega smo si imeli povedati! Nekateri so malo sramežljivo gledali naokrog, a ne dolgo, saj smo kmalu bili vsi prijatelji!

Naslednji dan so nas že v jutranjih urah prijazno sprejeli v Hanželičevem domu. Po okusnem zajtrku smo se namestili v sobah, ki so že čakale na nas. Bistre glavice so morale pridno delati, da so izbrale prava imena za vsako sobo! Bilo je zabavno!

Po kosilu je bil čas za počitek, a ne za dolgo. Čakalo nas je lepo popoldne ob petju, športu in ročnih delih.



Prvi dan smo zaključili z liturgičnim opraviлом, pri katerem smo razmišljali in se zahvalili Bogu za srečno pot. Prvi dan je bil mimo, a prišel je že drugi, tretji, deseti, ... in vsak je skrival v sebi nova presenečenja!

Jutro drugega dne smo uporabili za treniranje nog. Ob molitvi križevega pota smo se odpravili na hrib, kjer kraljuje Kristus, potem pa nadaljevali pot do jeza »San Jerónimo«. Nazadnje smo se še posladkali in spoznali, kako v tovarni El Rosario izdelujejo alfahorje in marmelade.

Popoldne je bilo res posebno. Zakaj? G. Igor Grohar, naš duhovnik, je blagoslovil bazen! To je pomenilo, da

smo potem lahko vsak dan uživali v vodi! Že tisti dan smo imeli tekmovalje v bazenu, pa tudi v odbojki in nogometu smo se pomerili. Dan smo zaključili z branjem beril in petjem. Seveda nas je potem še čakala topla večerja in prva nočna igra. Nasmejani in utrujeni smo tisto noč hitro zaspali.

Naslednji dan je bila nedelja, Gospodov dan. Pričeli smo ga s sveto mašo, potem pa smo imeli polne roke dela s pripravo na sveti večer! Pridno smo vadili in peli, opazili smo pa tudi, da so imeli vsi voditelji še posebno veliko dela. Kako smo bili veseli, ko smo pri kosilu videli mize, lepo obložene z dobrotami za misijonsko tombolo! G. Igor nam je lepo pripovedoval o misijonarju g. Petru Opeki, ki na otoku Madagaskar pomaga revnim otrokom, ki nimajo računalnika, televizije, sladkarij, ... Na dan dobijo komaj krožnik riža! Ker smo vedeli, da bomo z denarjem tablic pomagali tem otrokom, smo korajžno odprli denarnice in jih kupili čim več! Veseli smo bili, da smo nabrali \$2714 za revne otroke, pa tudi zato, ker smo zadeli kakšno



tombolo ali vsaj činkvin!

Tako je bil 5. januarja za nas pravi praznik! Po slavnostni večerji je bil na vrsti sveti večer. Med molitvijo smo pokadili in blagoslovili prostore doma, potem pa smo s pesmijo in uprizoritvijo jaslic premišljevali božično skrivnost. Posebno toplo nam je bilo pri srcu, ko smo peli lepe božične pesmi!

Že zgodaj smo se naslednji dan zbudili in se z »jutranjo telovadbo« pripravili za hojo v hribe. Povzpeli smo se na Mastil, kjer so bili kršчени novi člani kolonije. Bilo je zelo zabavno! Popoldne pa smo se šli spet hladit v bazen. Tam je vedno tako lepo preživeti popoldneve! Pa nismo samo lenarili! Oh, ne, to ni za take korenjake, kot smo mi! Kljub utrujenosti smo se korajžno borili, ko smo tekmovali v bazenu in v drugih športih. Saj je bilo vendar treba paziti na dober ugled naših družin! Smolarjevi, Šifrerjevi, Kreslinovi, Mežkovi, ... Le kdo bi rad bil zadnji na tabeli točk?

In tako so dnevi hitro minevali, mi smo pa vsakega posebej uživali! Začeli smo plesti lepe prijateljske vezi; skupaj smo uživali vsak trenutek, naj bo ob hoji po hribih, ob zabavnih popoldnevih v bazenu, ali pa ob ročnih delih, tekmovaljih v slovenščini ali v raznih športih. Vsakodnevna maša je bila za nas posebno lepo doživetje; z veseljem smo sodelovali, brali berila, peli in ministrirali!

Vsak dan se nam je na poseben način shranil v srcu. Saj, kdo pa lahko, na primer, pozabi čudovito popoldne, ki smo ga preživeli v bazenu »Casa Blanca«, in sprehod po mestu Capilla del Monte, ko smo po dolgem tednu



spet slišali glasove naših staršev? Ali pa zabavno jutro, ko smo plezali po skalah v »El Zapato« in se korajžno drsali po veliki drsalnici? Morda dan, ki smo ga preživeli na Dique de los Alazanes, ko smo skakali po kamnih čez potočke in se kopali v tistem čudovitem jezeru, obdanem s hribi? To so bili zabavni, nepozabni dnevi!

V še posebno lepem spominu nam je ostal predzadnji dan. Kljub temu da so nam temni oblaki grozili, smo se odpravili v Villa Giardino, kjer smo se celo jutro zabavali ob igrah nad ... ali v vodi, spuščanju po »tirolesi« in sprehodu po gozdu. Dež nas je končno le sklical h kosilu. Pa saj smo bili že pošteno lačni! Popoldne smo imeli čas



za počitek, potem pa smo se posvetili ročnim delom in tekmovali v raznih športih. Zvečer smo imeli iskanje zaklada in »kres, ki ni bil kres«, ker je bilo zaradi dežja vse mokro. Pa je bilo vseeno lepo!

Deset dni hitro mine, če nas vsak dan čaka toliko lepih doživetij! Kar prehitro je 11. januar na koledarju



kazal dan našega odhoda. Težko nam je bilo, ko smo pospravljali sobe, zlagali kovčke v avtobus in se še zadnjič skupaj slikali. Vožnja nam je ob pogovoru in spanju hitro minila in ob sedmih zjutraj smo že prispeli v Slovensko hišo. Veselo je vsak stekel v objem svojih dragih. Koliko lepega jim je moral povedati!

Vemo pa, da je za lep uspeh kolonije potrebno veliko truda. Zato naj omenim tiste, ki so darovali svoj prosti čas za slovenske otroke. To so ga. Miriam Mehle Javoršek, g. Igor Grohar, Maja Podržaj, Luči Ayerbe Rant, Nevenka Grohar, Erik Oblak, Niko Puntar in Damijan Cuny. Za vse nas je bilo to nepozabno doživetje! Upamo, da bo še mnogo otroških kolonij, kjer bodo lahko otroci še naprej gojili slovenski jezik in zdrava prijateljstva!

Nevenka Grohar



Marija iz Aparecide v Stični

V baziliki Žalostne Matere Božje v Stični so v nedeljo, 2. marca popoldne, slovesno sprejeli kip Naše Gospe iz Aparecide. Na prošnjo brazilskega ambasadorja

ribičev je obrodila sadove. Danes pride Marijo v Aparecido vsako leto počastit več kot 11 milijonov romarjev iz vse Brazilijske in tudi drugih dežel.

V imenu Cerkve na Slovenskem se je za dar Marijinega kipa iz Aparecide zahvalil škof Andrej Glavan. »Verjamem in zaupam, da bo Marija tako v Aparecidi, kot tukaj v Stični, mati vseh, še posebej mladih, preprostih in revnih.« P. Maksimiljan File pa je ob sklepu v imenu stiškega samostana poudaril vlogo Marije za naš narod. »Marija se je, da bi se približala ljudem, v zgodovini razodevala v različnih podobah. Morda je današnji sprejem črne Marije, nekoč Matere revnih brazilskih delavcev in sužnjev, za nas priložnost, pravzaprav klic, da tudi v naših težkih časih najdemo v Mariji mater, vzornico in vodnico na poti skozi življenje.«



Za sklep pa še besede brazilskega ambasadorja Gilberta de Moura, ki je bil tudi pobudnik včerajšnjega slovesnega dogodka v Stični: »Naj nas naša Gospa Aparecida in Marija Pomagaj z Brezij varujeta in razsvetlita, da se bomo vedno lahko trudili velikodušno delati dobro.«

Gilberta de Moura ga je prinesel tamkajšnji nadškof, kardinal Raymondo Assis. Slovesnosti so se udeležili tudi slovenski škofje, nuncij in člani diplomatskega zbora.

Gre za darilo Cerkvi na Slovenskem v zahvalo za sodelovanje med narodoma in kot prošnja, da bi bile vezi še močnejše. Teh je veliko na gospodarskem in kulturnem področju, pa tudi na duhovnem. V Braziliji namreč deluje več naših misijonark.

Naša Gospa iz Aparecide je zavetnica in kraljica naroda. Zakaj jo častijo, pa je v homiliji poudaril kardinal Raymondo Assis: »Dragi bratje in sestre, tukaj smo se zbrali pred preprosto, majhno in črno milostno podobo. Vendar v tej podobi častimo nekaj veliko večjega: usmiljeno Božjo ljubezen preko Tiste, ki so jo imenovali blagoslovljena, ker je verovala in nam darovala kot »sad svojega telesa«. Svoj nagovor pa je kardinal Assis takole sklenil: »Naj bodo Slovenci in slovenska Cerkev prav tako pod zavetjem in kraljevo zaščito Naše Gospe brezmadežnega spočetja Aparecide.«

Zgodbo kipa Marije Aparecide je v uvodu v sveto mašo opat Janez Novak takole povzel: »Preprosti možje iz Aparecide, ki so v svoje mreže namesto rib zajeli poškodovan Marijin kip, so verovali, da jim Marijin kip daje znamenje Marijine navzočnosti in zaupali, da jim bo Marija pomagala.« Globoka vera preprostih

Kako spodbuditi otroka k branju

Branje je ključnega pomena za otroški razvoj, ampak na žalost številni današnji otroci raje gledajo televizijo kot berejo knjigo. Pripraviti svoje otroke k branju je izziv, ki ni nedosegljiv.

Tilka Jamnik, promotorka branja, je o pomembnosti branja v intervjuju za Planet Siol.net povedala: »Najprej je pomembno, da otroku beremo odrasli, takrat, ko sam še ne bere, in dokler si to želi. Branje ugodno vpliva na otrokov vsestranski, intelektualni, čustveni, socialni razvoj, spodbuja njegov govor, domišljijo, radovednost ... Ali kot poskušamo preprosto povedati staršem: če želite, da bo vaš otrok v šoli in življenju uspešen, mu čim več berite v predšolskem obdobju, vse od rojstva. Zelo pogosto, na vseh koncih, zasledim znani citat Alberta Einsteina: Če želite, da bi bili vaši otroci bistri, jim pripovedujte pravljice. Če želite, da bi bili še bistrejši, jim pripovedujte še več pravljic. In če otroku veliko beremo, bo potem tudi sam bral brez težav in z veseljem, postal bo bralec za vse življenje.«

Če želite v svojem otroku vzbuditi zanimanje za branje, vam podajamo nekaj



idej, ki vam bodo mogoče pomagale.

- Predvsem bodite dober vzgled. Za otroke, ki vidijo starše, kako uživajo ob



branju knjig in imajo knjige na dosegu roke, je veliko bolj verjetno, da bodo bralci tudi sami.

- Berite otrokom že od mladih nog. Številni ljudje se spominjajo, kako so jim ljubezen do knjig podarili starši, ko so jim brali pravljice za lahko noč.

- Naj bo branje vsakodnevna navada vašega otroka - ali je enoletnik ali desetletnik.

- Otroška soba naj bo polna knjig. Otroci, ki zrastejo obkroženi s knjigami, gledajo nanje kot na svoje prijateljice ter so njihove zaveznice v učenju in avanturah.

- Če zna vaš otrok že brati, naj vam bere. Naj bo posamezno poglavje v knjigi kratka zgodba.

- Vpišite otroka v lokalno knjižnico in bodite stalni izposojevalci knjig in udeleženci drugih knjižničnih aktivnosti.

- Spoznajte otrokove interese in jih povežite s knjigami. Pokažite jim, kako dobra knjiga razširi njihovo znanje na določenem področju in jim širi njihovo splošno obzorje.

- Določite prijetno mesto za branje z dobro osvetlavo.

- Kupujte knjige za rojstne dneve.

- Otroci radi prelistavajo in berejo otroške revije, zato naj jih bo dovolj na dosegu roke.

- Omejite čas pred televizijo in določite čas za branje. A nikoli ne uporabite televizije kot nagrado za branje ali kazen za nebranje.

Spomini na dr. Janka Kralja

V goriškem tedniku Novi Glas (letnik XIX, št. 3, 30. januar 2014) je bil objavljen pomemben pogovor s prof. Martinom Krannerjem pod naslovom »Spomini na dr. Janka Kralja, družbeno-političnega delavca, ki je izginil iz našega zgodovinskega spomina«. Zaradi važnosti in zanimivosti ga bomo v tej in naslednjih številkah ponatisnili v našem listu.

Profesorja Martina Krannerja sem ponovno obiskala na njegovem domu v Pevmi 20. novembra lani. Pogovor se je tokrat osredotočil na pomemben lik goriške polpreteklosti, ki je skorajda izginil iz zgodovinskega spomina, in sicer na dr. Janka Kralja, pravnika, intelektualca, politika in urednika, ki je na Goriškem imel pomembno vlogo v katoliškem taboru v predvojnem in medvojnem času vse do kapitulacije Italije. 9. septembra 1943 se je Janko Kralj umaknil v Rim, kjer je tudi umrl konec leta 1944. 27. decembra letos se bomo spominjali 70-letnice njegove smrti.

V večurnem pogovoru sva obudila spomine, ki prof. Krannerja vežejo nanj in se nanašajo na posebno poglavje Kraljevega delovanja, in sicer na posredovanje sporočil, ki so iz Ljubljane od Slovenske ljudske stranke (SLS) preko Gorice prihajala v Vatikan in od tam v London do jugoslovanske vlade v begun-

stvu, do ministra Mihe Kreka in do zveznikov. Prof. Kranner je takrat deloval v Slovenski legiji v Ljubljani, ki je bila v letih 1941-1943 ilegalna organizacija Slovenske ljudske stranke (SLS). Dr. Kralja je torej obiskoval predvsem zaradi prenosa poročil iz Ljubljane. Najin pogovor se je zato omejil na to področje, ki je le eno od številnih drugih, na katerih se je Janko Kralj udeleževal.

Erika Jazbar

Kdaj ste prvič srečali Janka Kralja?

V začetku avgusta leta 1939 sem prišel v Gorico s skupino ljubljanskih katoliških akademikov. Takrat sem ga prvič srečal, vendar le na krajšem pogovoru, pri katerem je bil prisoten tudi njegov factotum, časnikar Polde Kemperle. V Ljubljani, kjer sem takrat študiral in bil odbornik Akademске zveze (AZ), ki je bila vrhovna predstavnica katoliških akademskih društev, sem o njem

že prej slišal, in sicer da je referent SLS na Primorskem.

Tisto poletje nas je šest akademikov, ki so zastopali slušatelje Ljubljanske univerze in člane katoliških akademskih društev, prišlo v Gorico na sestanek pristašev dr. Engelberta Besednjaka. Srečanje je potekalo na domu inženirja Josipa Rustje, kjer smo podali poročilo o odnosih med Cerkvijo, Vatikanom, papežem, Slovenijo in Primorsko. O tem srečanju sem obširneje spregovoril v intervjuju, ki je bil v Novem glasu objavljen 6. junija lani.

Omenjeno srečanje je organizirala t.i. tretja skupina, krog, ki je obstajal v Ljubljani ob mladcih in stražarjih in ga je ideološko vodil Edvard Kocbek. Bili so to krščanski socialisti, zbirali so se v katoliškem akademskem društvu Zarja. V Gorici sicer niso bili organizirani kot skupina, imeli pa so pristaše, med njimi je bil najvidnejši Engelbert Besednjak. Iztočnice za poročilo, ki smo ga akademiki podali na Rustjevem domu pod Kapelo, t.j. pod Kostanjevico, nam je za cerkveno področje posredoval ljubljanski škof Gregorij Rožman, glede političnega položaja pa smo se

opirali na podatke, ki nam jih je iz Gorice posredoval Janko Kralj.

Kako je potekal goriški obisk?

V Gorico smo prispeli 8. avgusta 1939. Da je bil 8. avgust, to dobro vem, saj je bilo v mestu praznično, švigale so rakete, pokalo je vsepovsod, proslavljali so obletnico šeste soške bitke in vstopa italijanskih čet v mesto leta 1916. Pripeljali smo se z vlakom preko Postojne in se nastanili v gostilni Pri Figlju na Travniku. Tu nas je obiskal Polde Kemperle in nas pospremil do gostilne pri Zlatem jelenu. Tam je bilo zbirališče goriških Slovencev nasproti nadškofije. Tudi v mojih poznejših obiskih v Gorici sva se s Kemperletom srečevala prav tam. Sem je prišel tudi Janko Kralj. Njegovo poročilo o položaju na Primorskem smo že imeli, prebrali smo mu še tisto, ki je zadevalo Vatikan, imeli še krajši pogovor o razmerah na Goriškem ter se razšli. Takrat sem prvič spoznal tako Janka Kralja kot tudi Poldeta Kemperleta.

Kakšen vtis Vam je po tem srečanju pustil Janko Kralj?

Ne bi mogel veliko povedati, ker smo se prav malo pogovarjali, saj je bilo težišče našega obiska



vezano na naslednji dan in na stik s »tretjeskupinci«. Na sestanku pri Rustji pa Kralja in Kemperleta ni bilo, prisotnih je bilo približno 15 ljudi. Naše poročilo ni bilo dobro sprejeto, saj smo zagovarjali drugačna stališča glede Cerkve na Primorskem, odnosa do Vatikana in papeža Pija XII., za katerega smo bili mnenja, da Slovincem ni nasproten. Kot zanimivost naj omenim, da je ob smrti papeža Pija XI. februarja leta 1939, Janko Kralj napisal članek v ljubljanskem Slovincu, v katerem je pisal o papeževem delu za obrambo pravic manjšin.

NOVICE IZ SLOVENIJE

PUSTOVANJA

Pustna vznosenost je preplavila Slovenijo. Vrhunec letošnjega 54. kurentovanja je na Ptuj po grobih ocenah organizatorjev privabil med 40.000 in 50.000 obiskovalcev, ki so spremljali pustno povorko z okoli 3500 pustnimi liki iz 13 držav. Med najbolj obiskanimi pustovanji je tudi tisto v Cerknici, kjer so letošnjo povorko pripravili v čast žabam.

ALI SI UPAŠ?

Na pepelnično sredo so Slovenska Karitas, Javna agencija RS za varnost prometa in Zavod Med.Over.Net že deveto leto zapored začeli akcijo 40 dni brez alkohola. Pod geslom Ali si upaš? - biti z manj ali brez alkohola, tokrat še posebno pozornost namenjajo moškim, ki so po statistiki najbolj podvrženi prekomernemu pitju alkohola.

OD VIŠNJE GORE DO MULJAVE

Na 15-kilometrsko pešpot od Višnje Gore do Muljave in tamkajšnje domačije pisca prvega slovenskega romana Josipa Jurčiča se je ob sončnem vremenu podalo okoli 4000 udeležencev tradicionalnega 21. pohoda po Jurčičevi poti. Letošnji pohod je potekal v znamenju 170-letnice pisateljevega rojstva. Udeležencev je bilo za približno tisoč manj kot lani.

OBNOVA UNIČENIH ARHIVOV

Skupina šestih strokovnjakov Arhiva RS bo junija obiskala beograjske arhive in skušala rekonstruirati ključne dokumente nekdanje Službe državne varnosti (SDV), je napovedal minister za kulturo Uroš Grilc. Po njegovih besedah tudi preučujejo možnost kazensko-pravne obravnave uničenja gradiv SDV v letu 1990.

VPLIV UKRAJINSKE KRIZE

V družbi Geoplin, največjem slovenskem trgovcu z zemeljskim plinom, so zagotovili, da dobava zemeljskega plina v Slovenijo poteka nemoteno. Kot so poudarili, kljub morebitnim dodatnim zaostrovanjem odnosov med Rusijo in Ukrajino ne pričakujejo okrnjene dobave zemeljskega plina.

Dogajanje v Ukrajini pa bo močno vplivalo na slovenska izvozna podjetja. Izvoz v državo je lani dosegel več kot 220 milijonov evrov, letos pa bi zaradi negotovih razmer lahko znašal tudi do pol manj, je ocenil direktor Centra za mednarodno poslovanje pri Gospodarski zbornici Slovenije Aleš Cantarutti.

PO SVETU

POGAJANJA ZA REŠEVANJE BANK

Finančni ministri Evropske unije v Bruslju nadaljujejo pogovore o enotnem skladu za reševanje bank. Ta je eden o temeljev drugega stebra bančne unije. Dosegli naj bi načelni dogovor, ki pa ga bodo morali uskladiti še z Evropskim parlamentom in Komisijo. Cilj je, da se strani o drugem stebru dogovorijo pred evropskimi volitvami. Finančni ministri Evropske unije morajo te dni doseči načelni dogovor za oblikovanje skupnega mehanizma za reševanje bank, če želijo, da bo zakonodaja sprejeta v tem mandatu. Evropska centralna banka že prevzema skupen nadzor, z novimi pravili bodo dorekli še, kdo odloča o zaprtju problematične banke, z medvladnim sporazumom pa, kdo vse to plača.

UKRAJINSKA KRIZA

Mednarodna skupnost še vedno išče miroljubno pot iz ukrajinske krize. Začasno vodstvo te države se po pomoč ozira na Zahod. Novi ukrajinski premier Arsenij Jace-njuk bo tako to sredo odpotoval v Washington, kjer se bo sestal z ameriškim predsednikom Barackom Obamo. Vodilne članice EU skušajo ruskega predsednika Vladimirja Putina prepričati, naj privoli v koordinirani proces reševanja krize. Nemška kanclerka Angela Merkel in britanski premier David Cameron sta Putina v telefonskem pogovoru pozvala k umiku vojakov s krimskega polotoka. Pritisk na Moskvo prihaja tudi iz Pekinga. Kitajski predsednik Ši Džinping meni, da je treba najti diplomatsko in ne vojaške rešitve za krizo. Ruski vojaki nadzorujejo že skoraj vse pomembnejše vojaške objekte na Krimskem polotoku, kjer se pripravljajo na nedeljski referendum o priključitvi ruski federaciji.

TRI LETA PO FUKUŠIMI

Japonska vlada tri leta po potresu in cunamiju, ki sta uničila jedrsko elektrarno Fukušima, še vedno vztraja pri jedrski energiji. Ob tem premier Šinzo Abe zagotavlja, da bodo vnovič zagnali le reaktorje, ki odgovarjajo novim, strožjim varnostnim standardom in katerih delovanju ne bo nasprotovala lokalna skupnost. V elektrarni, ki je bila ena največjih nukleark na svetu, je ob nesreči prišlo do

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENC V ARGENTINI

Novo šolsko leto. Novo šolsko leto je na južni polobli pred vrati. Spet so se odprla vrata učilnic in spet bo deset mesecev v šolskih zavodih odmevalo iz mladih grl. Nova obzorja se bodo odpirala mladim srcem, nova spoznanja, nova učenost. Mnogim bo letošnje šolsko leto nov dvig duha, za mnoge novo pogrezanje v brezna negativizma: kakršne učne zavode bodo pač obiskovali. V šolah se brezobzirno kroji bodočnost vsakega naroda, vsake države. Šole so blagoslov ali pa prekletstvo človeštva. /.../ V slovenskih osnovnih in srednješolskih tečajih, v zavodu v Adrogeju je naši mladini, po predhodni podlagi, ki ji jo dajo lahko samo in samo starši, zagotovljen slovenski pogled na svet. Kdo drugi, če ne slovenska učiteljica in učitelj, slovenski katehet, bo mogel vcepiti naši mladini slovensko znanje, se pravi, našo neizmaličeno zgodovino, nepotvorjeno literaturo, neomadeževano narodno zavest, vero! In kdo drugi, če ne starši in učitelji, je za to odgovoren? Danes sejemo mi, jutri bo žela in zatem sejala že naša mladina.

Začetna šolska maša. Vabilu na začetno šolsko mašo se je odzvalo veliko število šolske mladine iz velikega Buenos Airesa, ki je napolnila dvorano v Slovenski hiši. Daritev je opravil katehet g. dr. Alojzij Starc. V pridigi je najprej spregovoril starem in jih opomnil na njihove naloge pri vzgoji otrok, otrokom pa je pokazal zgled v Jezusu in jih pozval, naj bodo tudi oni taki, kakor je zapisano v Svetem pismu: »In Jezus je napredoval v modrosti in starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh.« Otroci šolskega tečaja škofa Antona M. Slomška iz Ramos Mejíe so nato zaigrali vsem otrokom in starem Kunčičevo igro »Od zibeli do groba«, ki jo je za to priliko znova naštudirala gdč. učiteljica Anica Šemrov. Prav gotovo, da je bilo primerno, da so za otvoritev šolskega leta prikazali delo, ki bo našim otrokom pomagalo pri ohranjanju narodne zavesti.

Osebnе novice. Družinska sreča: V družini Aleksandra Avgušтина in njegove žene ge. Jožice, roj. Mehle, se je rodil sin. Pri krstu je dobil ime Peter Aleksander. Krstil ga je direktor g. A. Orehar, botra sta pa bila Anton Avguštin in Kristina Avguštin. Družino Jožeta Pogorelca in njegove žene ge. Frančiške, roj. Zor, v Casanovi je prav tako razveselil sinček. Srečnima družinama naše čestitke.

Poroka: V Rosariu sta se poročila dne 1. marca 1964 v cerkvi Marije Tolažnice Marijan Jeriha in gdč. Ivica Vidmar. Mladi par je poročil g. direktor Anton Orehar, za priči sta pa bila ženinu njegova sestra ga. Marica Žagar, nevesti pa njen oče Ivan Vidmar. Mlademu paru ob vstopu v novo življenje iskreno čestitamo ter mu želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

(Svobodna Slovenija, 5. marca 1964 – št. 10 in 12. marca 1964 – št. 11)

taljenja gorivnih palic. Po katastrofi se je Japonska odločila zaustaviti vse svoje jedrske reaktorje. Tamkajšnje gospodarstvo je sicer odločno proti popolni opustitvi jedrske energije, saj država nima veliko drugih možnosti za zagotavljanje nemotene oskrbe z elektriko.

IZID VOLITEV

Severnokorejski voditelj Kim Džong Un je na nedeljskih parlamentarnih volitvah, ki so se jih v njegovem vililnem okrožju udeležili vsi volivci, dobil vse njihove glasove. Kim Džong Un bo tako posled ne samo vrhovni poveljnik oboroženih sil in predsednik komisije za nacionalno obrambo, ampak tudi poslanec vrhovne Ljudske skupščine.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com**. Za Društvo ZS: Franci Žnidar / Urednik: Tone Mizerit

Sodelovali so še: Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Urška Makovec, Nevenka Grohar, Mirjam Mehle Javoršek, Erik Oblak in Erika Jazbara. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina.

RESUMEN DE ESTA EDICION

ESCENA POLITICA ESLOVENA

Dos artículos de esta edición se relacionan con la situación de la centro-derecha eslovena, también llamada “de la primavera”. Últimamente apareció un cierto distanciamiento entre el Partido demócrata de Janez Janša y Nueva Eslovenia, surgido de la democracia cristiana. Hay voces llamando a la concordancia y el consenso entre estos tradicionales aliados (Pág. 1). Este distanciamiento también apareció frente en la iniciativa de los demócratas para un referendo acerca del acceso libre e irrestricto a los archivos históricos de la época del régimen comunista (Pág. 2). Aclaremos que estos dos partidos acaparan un 95% del cuerpo electoral esloveno en la Argentina.

VACACIONES EN CÓRDOBA

Los niños de los cursos eslovenos disfrutaron nuevamente de la colonia de verano en las sierras cordobesas del 2 al 11 de enero pasado. Quienes pudieron participar de esta experiencia pasaron momentos divertidos junto a nuevos amigos recorriendo algunos de los puntos turísticos de la provincia de Córdoba (dique San Jerónimo, el Cristo, el Mástil, dique los Alazanes, Capilla del Monte, Villa Giardino, etc.) practicando deportes, compitiendo en conocimientos de la lengua eslovena, cantando y mostrando sus destrezas en las manualidades que propuso el grupo de acompañantes, a cargo de la Prof. Mirjam Mehle Javoršek. También los acompañó el sacerdote Igor Grohar, así que pudieron participar diariamente de la misa. (Pág. 3)

MEMORIAS

En este número comenzamos con la transcripción de la primera parte de una nota del semanario Novi glas de Gorica en el que se plasman las memorias del Prof. Martin Kranner sobre el Dr. Janko Kralj, que casi ha desaparecido de la memoria histórica. En el pasado reciente de Gorizia el abogado, intelectual y editor tuvo un papel importante en el periodo anterior a la guerra y de entreguerras hasta la capitulación de Italia en septiembre de 1943, cuando el Dr. Kralj se retiró a Roma donde murió a finales de 1944. La autora mantuvo largas conversaciones sobre el papel del Dr. Kralj en la transmisión de mensajes que de Ljubljana (del partido popular esloveno) a través de Gorizia, llegaban al Vaticano y de allí a Londres a sus destinos que podían ser el gobierno yugoeslavo en el exilio, al ministro Miha Krek y a los aliados. El Prof. Kranner trabajaba por esos años (1941-1943) en el partido popular esloveno, por lo tanto, el Dr. Kralj lo visitaba a menudo debido a la transmisión de los informes provenientes de Ljubljana. Sobre este punto en particular se centra la conversación reeditada en nuestro semanario. (Pág. 4)

ANIMARSE A LEER

La lectura es vital para el desarrollo de los niños, pero lamentablemente muchos prefieren ver la televisión que leer un libro. Promover la lectura no es un reto inalcanzable; pero recuerde las palabras de Einstein: “Si quiere que sus hijos sean brillantes, léales un cuento. Si quiere que sean aún más, léales más cuentos.” Desde este semanario les brindamos algunas ideas: ante todo sea un buen ejemplo; léales desde el nacimiento; haga de la lectura un hábito diario de su hijo; la habitación debe estar llena de libros y al alcance de la mano; si su hijo sabe leer permita que le lea a usted; hágase socio de la biblioteca y sea activo; conecte los intereses de los niños con los libros; regáloslos para el cumpleaños; pero sobre todas estas sugerencias es clave nunca usar a la televisión como recompensa por la lectura. Póngalo en práctica y verá el impacto positivo en el desarrollo social, intelectual y emocional. (Pág. 4)

MAIL

En la oficina de Eslovenia Unida se acentúan las dificultades para recibir y enviar correo desde la cuenta ‘sinectis’. Por eso reiteramos el pedido de enviar todo el material, las consultas y cualquier otra inquietud a la dirección **esloveniau@gmail.com**

Naročnina Svobodne Slovenije: Zaradi rastočih stroškov in razumljivih ekonomskih težav, še nismo uspeli določiti naročnine za leto 2014. Kakor hitro se bomo s tiskarno dogovorili o predračunu, in videli povišice poštne, bomo objavili cene posameznih kategorij. Medtem pa prosimo naše zveste naročnike, da plačajo »na račun«, kar bodo potem dopolnili. Možno je tudi plačevanje v obrokih. Hvala za razumevanje! Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.** **Čeke:** V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebnе) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED

EVT Leg. 12618

Dis. 2089

de Lucía Bogataj

Monseñor Marcón 3317 B, San Justo

Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek - odvetniki

Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386 E-mail: estudio@estudiobovsek.com.ar

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalles 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y Jueves de 15 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.: 15-6447-9683 e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA

Apetit od torka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellaneda 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode

Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

VERA WINES - VINOTEKA

Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA
PATAGONIA Storitve

María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

OSEBNE
NOVICE

Krst

V slovenski cerkvi Marije Pomagaj je bil krščen **Janko Francisco Mugerli Cebeiro**. Očka je Franci, mamica pa María Lucrecia, roj. Cebeiro. Botrovala sta Gabriel José Selan in Mariana Madarro; krstil je g. župnik Franci Cukjati. **Srečni družini iskreno čestitamo!**

Umrli so

V Lomas del Mirador Milena Medvešček roj. Medved (81); v Mendoza Rudi Škamlec (78); v San Justu Pavle Malovrh (86). **Naj počivajo v miru!**

SREBRO V
SMUČARSKEM TEKU

Katja Višnar je bila druga v prosti tehniki na sprinterski tekmi za svetovni pokal v smučar-



Katja Višnar

OBVESTILA

ČETRTEK, 13. marca

Seja Z.S.M.Ž. v Slovenski hiši ob 14.30 in ob 15.30 širša seja.

SOBOTA, 15. marca:

Popravni in dopolnilni izpiti, vpisovanje in začetna sv. maša na STRMB v Slovenski hiši.

Začetna prireditve osnovnošolskih tečajev v Slovenski hiši ob 9.30 uri.

NEDELJA, 16. marca:

Občni zbor Društva Slovenska vas ob 9.30 uri

v Hladnikovem domu.

ČETRTEK, 20. marca:

Z.S.M.Ž., San Martin vabi na začetni sestanek v Domu ob 16. uri. Vsi lepo vabljeni!

SOBOTA, 22. marca:

Vpisovanje in začetek v osnovnošolskih tečajih.

SOBOTA, 29. marca:

Mladi stik vabi na srečanje od 14. do 19. ure.

NEDELJA, 30. marca:

V Našem domu v San Justo občni zbor.

ZAČETEK SLOVENSkih ŠOL
V LETU 2014

Sobota, 15. marca, ob 9.30 v Slovenski hiši začetna sv. maša in prireditve

Sobota, 22. marca, vpisovanje in prvi dan pouka:

Balantičeva šola ob 8.10 uri
Baragova šola ob 8. uri
Jegličeva šola ob 9.30 uri
Jurčičeva šola ob 8.30 uri
Prešernova šola ob 8.30 uri
Rožmanova šola ob 8.15 uri

SLOVENCi IN ŠPORT

skem teku v Lahtiju na Finskem. Na 1,55 km jo je prehitela le Kikkan Randall, tretja pa je bila druga Američanka Sophie Caldwell.

ENIM PORAZ,
DRUGIM ZMAGA

Slovenska nogometna reprezentanca je v prijateljski tekmi z Alžirijo v Bildi izgubila z 0:2. Za domače je bila tekma s Slovenijo že del priprav na svetovno prvenstvo v Braziliji, Slovenci pa bodo naslednjo prijateljsko tekmo igrali junija proti Urugvaju.

Slovenska nogometna reprezentanca do 21 let je v prijateljski tekmi v Kopru premagala Hrvaško z 2:1. Zadetka za Slovenijo sta dosegla Žan Majer v 49. ter Nicolas Antoine Rajsels v 90. minuti.

BIATLONSKE TEKME
NA POKLJUKI

V novem centru za nordijske športe na Pokljuki so izvedli tekme za svetovni pokal. Slovenskim smučarjem se ni uspelo uvrstiti med dobitnike medalj. V biatlonski sprinterski preizkušnji je Jakov Fak zasedel 15.

mesto, Klemen Bauer pa je bil 17. Med ženskami je bronasta z Ol v Sočiju Teja Gregorin ob dveh zgrešenih strelh osvojila 21. mesto, Andreja Mali je bila 69., nepokrite so ostale štiri tarče, Anja Eržen pa 76. s tremi zgrešenimi strelji.

V biatlonski zasledovalni tekmi na 12,5 km je bil najboljši Slovenec Jakov Fak na šestem mestu. Klemen Bauer je preizkušnjo končal na 18., Janez Marič pa na 54. mestu. Edina slovenska udeleženka Teja Gregorin je bila 23. mesto.

CONVOCATORIA

SOCIEDAD COOPERATIVA NUESTRO HOGAR LTDA.

MATRICULA Nº 3939

Domicilio legal: Tucumán 1429-9º "A" – 1050 Capital Federal

De conformidad con lo previsto por el Estatuto Social y atento lo normado por el art. 47 y ccdtes. de la ley Nº 20.337, convócase a los asociados a la Asamblea General Ordinaria para el día **30 de Marzo de 2014** a las **09.00 hs.**, en su sede social de calle Hipólito Irigoyen 2756 de San Justo, Partido de La Matanza, Provincia de Buenos Aires.

ORDEN DEL DIA

- Designación de dos asociados para suscribir el Acta de Asamblea, conforme al Estatuto Social.
- Elección de dos asociados para el escrutinio de votos.
- Consideración de Memoria, Inventario, Balance general, Estado, Anexos e Informe del Síndico correspondiente al 57º ejercicio económico cerrado al 31 de Diciembre de 2013.
- Elección de dos asociados para consejeros titulares por el término de tres años.
- Elección de cinco asociados para consejeros suplentes por el término de un año.
- Elección de Síndico titular y Síndico suplente por el término de un año.

Buenos Aires, 28 de Febrero de 2014

CONSEJO DE ADMINISTRACION

VERONICA EMILIA MALOVHRH
Secretaria

MARÍA MALAVASIC CASSULLO
Presidente

Vaščani Slovenske vasi čestitamo

škofu Vinku Bokaliču

za njegovo imenovanje v mestu Santiago del Estero in mu želimo veliko sreče in božjega blagoslova pri njegovem odgovornem pastirskem delu.

CONVOCATORIA

CENTRO ESLOVENO NAS DOM ASOCIACION CIVIL

MATRICULA Nº 30230

Domicilio legal: Hipólito Irigoyen Nº2756 – San Justo – La Matanza

En cumplimiento de las disposiciones legales y estatutarias se convoca a los señores asociados a la Asamblea General Ordinaria para el día **30 de Marzo de 2014** a las **09:00 hs.**, en su sede social de calle Hipólito Irigoyen 2756 de San Justo, Partido de La Matanza, Provincia de Buenos Aires.

ORDEN DEL DIA

- Designación de dos asociados para suscribir el Acta de Asamblea, conforme al Estatuto Social.
- Elección de dos asociados para el escrutinio de votos.
- Consideración de Memoria, Inventario, Balance general, Estado, Anexos e Informe del Síndico correspondiente al 9º ejercicio económico cerrado al 31 de Diciembre de 2013.
- Elección de dos asociados para consejeros titulares por el término de tres años.
- Elección de cinco asociados para consejeros suplentes por el término de un año.
- Elección de Síndico titular y Síndico suplente por el término de un año.

Buenos Aires, 28 de Febrero de 2014

CONSEJO DE ADMINISTRACION

VERONICA EMILIA MALOVHRH
Secretaria

MARÍA MALAVASIC CASSULLO
Presidente

»Resnično, resnično povem vam:
če kdo moj nauk spolni, vekomaj ne bo videl smrti.«
(Jn 8, 51)

V globoki žalosti, a vdani v Božjo voljo, sporočamo prijateljem, znancem in sorodnikom v Sloveniji, da je 1. marca po težki bolezni, v 87. letu starosti, mirno zaspal v Gospodu naš ljubljani mož, dobri oče, stari očka in stric, gospod

Pavle Malovrh

Iskreno se zahvaljujemo č. g. Juretu Rodetu in Christianu Viñi za podelitev poslednjih zakramentov in molitve ob krsti. Posebna zahvala g. Marcosu Mikalonisu za lepo opravljen pogrebni obred, g. Mirku Gogala in Matiju Borštnarju za vsakodnevno darovane svete maše, diakonu Janezu Perhariču in bogoslovcu Pavlu Erjavcu, ki ste ga spremljali pri maši zadušnici.

Prav lepa hvala g. Franciju Drakslerju, ki mu je prinašal sv. obhajilo na dom, in vsem, ki so prečuli noči ob njegovi bolniški postelji. Topla zahvala zdravniškemu osebju, ki mu je lajšalo bolečine, prav posebno pa dr. Jožetu Rožancu in Carlosu Marcoteju.

Iz srca se zahvaljujemo tudi vsem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje in vsem molivcem rožnega venca. Posebna zahvala predsednici ND Mici Malavašič Cassullo za sočutne poslovilne besede, g. Andreju Selanu in Andrejki Selan Vombergar ter MPZSJ, ki ste s pesmijo polepšali sv. daritev. Še enkrat lepa hvala vsem, ki ste ga pospremili k večnemu počitku.

Žalujoci:

žena **Jelka**;
hčere **Metka** in mož **Albert**, **Danica**, **Jožica** in mož **Marjan**, **Veronika**;
sin **Pavel** in žena **Andrejka**;
vnuki **Tomaž**, **Niko**, **Pavlek**, **Damijan**, **Andrej** ter vnukinja **Marjana** in **Mikaela**;
bratje **Adolf**, **Feliks** z ženo **Betko**, sestra **Pepca**;
svakinja **Ivanka Oblak**;
družine **Malovrh**, **Slovša**, **Štirn**, **Bidovec**, **Snoj**, **Oblak Tone** in ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Mendoza - Argentina; Šentjošt, Horjul,
Vrh pri Sv. Treh Kraljih - Slovenija